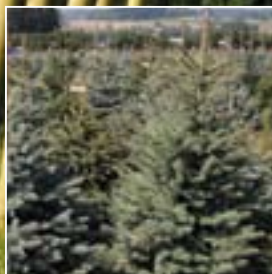

Plantáže dřevin

pro biomasu, vánoční stromky
a zalesňování zemědělských půd

MIROSLAV KRAVKA a kol.

Metody vhodné pro malé a střední provozy

**Plantáže dřevin pro biomasu,
vánoční stromky
a zalesňování zemědělských půd**

Plantáže dřevin pro biomasu, vánoční stromky a zalesňování zemědělských půd

Metody vhodné pro malé a střední provozy

Miroslav Kravka a kol.

Poděkování

Části publikace vznikly v rámci projektu 2A-3TP1/019. Tento projekt byl realizován za finanční podpory z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Jedná se zejména o kap. 1–3, 4.1., 5.1.1., 5.2.1., 6.1., 8 a 9.

Autoři děkují oběma recenzentům za cenné připomínky, které byly vzneseny k rukopisu publikace a následně zapracovány do textu. Lze doufat, že rozsah a forma zpracování předloženého tématu budou dobře přijaty i našimi čtenáři.

Autorský kolektiv

(Řazeno abecedně podle příjmení):

Ing. Radek Dymák

Mendelova univerzita v Brně, Ústav tvorby a ochrany krajiny.
radek.dymak@mendelu.cz

Ing. Jan Matoušek – AGROSTAV Jevíčko.
dymak@plantaglobe.com

Ing. Michal Henek

Mendelova univerzita v Brně, Ústav tvorby a ochrany krajiny.
xhenek@mendelu.cz

Ing. Petr Hruža, PhD.

Mendelova univerzita v Brně, Ústav tvorby a ochrany krajiny.
hruza@mendelu.cz

Ing. Martin Kouba

Česká zemědělská univerzita, katedra pěstování lesů.
koubam@fld.czu.cz

Ing. Jan Matoušek – AGROSTAV Jevíčko.
kouba@plantaglobe.com

Dr. Ing. et Ing. Miroslav Kravka

Mendelova univerzita v Brně, Ústav tvorby a ochrany krajiny.
kravka@mendelu.cz

Ing. Jan Matoušek – AGROSTAV Jevíčko.
kravka@plantaglobe.com

Prof. Ing. Ivo Kupka, CSc.

Česká zemědělská univerzita, katedra pěstování lesů.
kupka@fld.czu.cz

Ing. David Sokol

BAOBAB – péče o zeleň, s.r.o.

sokol@baobab.cz

Recenzenti:

Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.

Česká zemědělská univerzita.

RNDr. Oldřich Syrovátka, CSc.

Vysoká škola ekonomická.

Obsah

1. Úvod	(Kravka)	9
2. Pojem plantáž	(Kravka)	11
3. Podnikatelský záměr	(Kravka)	15
3.1. Principy hospodaření		15
3.2. Struktura nákladů a výnosů		20
3.3. Dotace		21
4. Nejčastěji pěstované druhy, nároky na stanoviště a požadavky na sadební materiál		23
4.1. Dřeviny pro plantáže rychle rostoucích dřevin	(Kouba–Kravka)	23
4.2. Dřeviny pro plantáže vánočních stromků	(Sokol)	33
4.3. Dřeviny pro zalesňování zemědělských půd	(Kupka)	39
5. Návrh a založení plantáže		47
5.1. Výběr plochy a základní požadavky na projekt		47
5.1.1. Výběr plochy a projekt plantáže rychle rostoucích dřevin	(Kravka–Kouba)	47
5.1.2. Výběr plochy a projekt plantáže vánočních stromků	(Sokol)	48
5.1.3. Výběr plochy a projekt zalesňování zemědělských půd	(Kupka)	50
5.2. Založení plantáže a péče v prvním roce		51
5.2.1. Založení plantáže rychle rostoucích dřevin a péče v prvním roce	(Kouba)	51
5.2.2. Založení plantáže vánočních stromků a péče v prvním roce	(Sokol)	54
5.2.3. Založení porostu zalesňování zemědělských půd a péče v prvním roce	(Kupka)	55

6. Pěstování a výchova porostů	63
6.1. Pěstování plantáže rychle rostoucích dřevin (<i>Kouba</i>)	63
6.2. Pěstování plantáže vánočních stromků (<i>Sokol</i>)	65
6.3. Pěstování porostů na zalesněné zemědělské půdě (<i>Kupka</i>)	69
7. Zázemí plantáže a související stavební úpravy	71
7.1. Oplocení a provozní objekty (<i>Henek</i>)	72
7.2. Zpřístupnění plantáže a zpevněné manipulační plochy (<i>Hrůza</i>)	73
8. Mechanizace vhodná pro malé a střední plantáže dřevin	
(<i>Dymák</i>)	81
8.1. Postupy a mechanizace pro přípravu půdy	81
8.2. Postupy a mechanizace pro výsadbu	82
8.3. Postupy a mechanizace pro výchovu	89
8.4. Postupy a mechanizace pro sklizeň	91
8.5. Postupy a mechanizace pro rekultivaci	95
9. Plantáž vkrajíně (<i>Kravka</i>)	97
10. Literatura	99

1.1. Cíl publikace

Cílem publikace je **ukázat drobným a středním zemědělcům** a jiným vlastníkům půdy, **jak založit a pěstovat plantáže dřevin** pro podnikání nebo samozásobení dřevem, respektive pro produkci vánočních stromků. Další cílovou skupinou jsou **studenti** vysokých a odborných škol zaměřeni na lesnictví, ochranu a tvorbu krajiny, zahradnictví a zemědělství.

Publikace má posloužit jako **návod** pro praktické plánování, založení a provoz **v podmínkách malovýroby**, tedy pro ty, kteří se budou těmito výrobními aktivitami zabývat spíše okrajově, nicméně i tak s cílem dosáhnout určité míry ekonomické efektivity. Čtenáři, kteří chtějí jít odborně více do hloubky, mohou využít odkazový bibliografický materiál.

1.2. Struktura publikace a práce s publikací

Publikace je zaměřena na tři velmi příbuzné činnosti v krajině: provoz plantáže rychle rostoucích dřevin, plantáže vánočních stromků a porosty vzniklé zalesňováním zemědělských půd. Autoři se snaží nabídnout praktický pohled na tento perspektivní segment v krajině nejen z pohledu trvale udržitelného využití zdrojů, ale i přínosu pro rozvoj venkova.

Některé kapitoly jsou členěny podle účelu (zaměření) plantáže, tedy zvlášť pro rychle rostoucí dřeviny, vánoční stromky nebo porosty zalesněných zemědělských půd – jedná se zejména o jejich zakládání, pěstování apod., tedy tam, kde mohou být mezi jednotlivými způsoby pěstování velké rozdíly a mohly by vzniknout škody při záměně doporučených metodik. Tam, kde může být pro všechna témata použit jednotný přístup, je problematika uvedena v jedné kapitole – jedná se zejména o ekonomické aspekty, ale i další opatření pro plantáže, mechanizaci apod.

Rozsah publikace a přehlednost nedovolují zejména uvádění a citování plných znění zákonů a jiných norem, pro tyto případy jsou uváděny citace

a odkazy na internet, neboť tyto zdroje jsou volně a snadno dostupné pro všechny čtenáře. Autoři také považují za vhodné upozornit čtenáře na potřebu neustále sledovat vývoj zejména v legislativě a případných podpůrných opatřeních ze strany státu. V publikaci je zachycen stav této problematiky zhruba ke konci roku 2011.